t. LXXVIII • nr 2/2025 (920) • DOI 10.33226/0137-5490.2025.2.3

ne uznawanie standardów ochrony danych na podstawie art. 12 PIPL, a prawdopodobną areną takiej współpracy może być Inicjatywa Pasa i Szlaku, znana również z polskich mediów.

Inną różnicą między RODO i PIPL jest wymóg odrębnej zgody podmiotu danych na przekazywanie ich poza Chiny (art. 13 ust. 1 PIPL). W RODO zgoda należy do wyjątków w szczególnych sytuacjach (art. 49 ust. 1 lit a), nie może stanowić podstawy systematycznych transferów danych do państw trzecich. Dotyczy jedynie transferów sporadycznych, a przy tym dopiero po wyczerpaniu możliwości zapewnienia odpowiedniego stopnia ochrony[8]. Zgoda jednak jest wymagana tylko wtedy, gdy również przetwarzanie tych danych odbywa się na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, nie zaś na innych podstawach.

Administrator danych jest obowiązany poprzedzić przekazanie ich poza Chiny przeprowadzeniem oceny skutków transferu transgranicznego dla ochrony danych osobowych (art. 55 ust. 4 PIPL) oraz udokumentować tę ocenę i przechowywać jej wynik przez co najmniej trzy lata.

Jak wspomniałem powyżej, ocena bezpieczeństwa nie dotyczy wszystkich przypadków transferów danych poza Chiny. Co więcej, nawet w odniesieniu do dotychczasowych CAC wprowadziła wyjątki od obowiązku stosowania tej oceny. Art. 37 ustawy o bezpieczeństwie sieci (*Network Security Law*) oraz art. 40 PIPL zobowiązują operatorów krytycznej infrastruktury informatycznej i podmioty planujące transfer poza Chiny danych osobowych na poziomach ilościowych określonych przez CAC w przepisach z 22.03.2024 r. do wystąpienia o przeprowadzenie przez CAC oceny bezpieczeństwa. Po wystąpieniu o ocenę bezpieczeństwa do CAC, w okresie oczekiwania na pozytywną decyzję dane muszą być przechowywane w Chinach, np. na lokalnym serwerze. Cel i zakres tej analizy nie może być porównywany do oceny ryzyka transferu (*transfer risk assessment*, TRA) wymaganej na podstawie wyroku z 16.07.2020 r., C-311/18, Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland i Maximillian Schrems (dalej: sprawa Schrems II)[9]. Europejska analiza jest udokumentowaną oceną, czy importer danych, mimo obowiązywania standardowych klauzul umownych, jest w stanie zagwarantować pełną ochronę, która z nich wynika, czy przeciwnie – dostęp organów publicznych do danych w państwie trzecim koliduje z zobowiązaniami z klauzul umownych. Trzeba przy tym podkreślić zasadniczą różnicę, jaką stanowi to, że europejska TRA jest samooceną, przepisy chińskie zaś wymagają wystąpienia z wnioskiem o ocenę do CAC, choć przed wystąpieniem z tym wnioskiem również należy dokonać samooceny, a także to, że chińska ocena dotyczy operatorów krytycznej infrastruktury informatycznej lub transferów na poziomach ilościowych określonych przez CAC.

Wynik oceny bezpieczeństwa dokonanej przez CAC jest ważny przez trzy lata, licząc od dnia jej przeprowadzenia (art. 9 przepisów CAC z 22.03.2024 r.). W terminie do 60 dni roboczych przed upływem terminu jej ważności administrator może wystąpić o jej przedłużenie za pośrednictwem lokalnego oddziału (na poziomie prowincji) tej instytucji na kolejne trzy lata.

Przepisy CAC z 22.03.2024 r. zostały uzupełnione o wydane również przez CAC w tym samym dniu Wytyczne dotyczące składania wniosków o ocenę bezpieczeństwa transgranicznego przekazywania danych (wydanie drugie)[10]. Wytyczne określają procedurę występowania do CAC o ocenę bezpieczeństwa i jej przeprowadzania. CAC udostępniła w Internecie[11] i wskazała w Wytycznych system deklaracji eksportu danych służący do aplikowania do CAC o ocenę bezpieczeństwa (przez zarejestrowanego w nim administratora); system służy także do zgłaszania standardowej umowy transferu danych osobowych poza Chiny w ciągu 10 dni roboczych od jej wejścia w życie.

Certyfikacja nadawana przez podmiot certyfikujący zgodnie z przepisami CAC jest zbieżna z zatwierdzonym mechanizmem certyfikacji zgodnie z art. 42 RODO, a więc mechanizmem transferu z art. 46 ust. 2 lit. f RODO.

Narodowy Komitet Techniczny ds. Standaryzacji Bezpieczeństwa Informacji Chin (TC260)[12] wydał 16.12.2022 r. Wytyczne dotyczące znormalizowanej praktyki w zakresie bezpieczeństwa sieci – Specyfikację techniczną dotyczącą certyfikacji transgranicznego przetwarzania danych osobowych (Guidance on Network Security Standardised Practice – Technical Specification for Certification of Personal Information Cross-Border Processing Activities V2.0 (TC260-PG-20222A) (PI Certification Specification V2.0)[13]. Dokument służy podmiotom certyfikującym i administratorom jako źródło szczegółowych kryteriów dokonywania certyfikacji w dziedzinie ochrony danych osobowych na potrzeby transgranicznego przetwarzania danych osobowych (Creemers i in., 2018). Należy się spodziewać publikacji kolejnego dokumentu, który określi kluczowe aspekty procesu certyfikacji, m.in. wymagania dla jednostek certyfikujących, ponieważ zakończyły się ogłoszone przez CAC publiczne konsultacje (trwające od 3.01.2025 do 3.02.2025 r.) projektu Środków certyfikacji transgranicznego przekazywania danych osobowych[14].

Niemniej, jak zaznaczyłem, spośród trzech wskazanych powyżej alternatywnych mechanizmów transferu danych ocena bezpieczeństwa przeprowadzana przez CAC i certyfikacja nie mają dla międzynarodowych korporacji prowadzących działalność w Chinach takiego znaczenia praktycznego, jak standardowa umowa według wzoru opublikowanego przez CAC. Wynika to z tego, że dwa pierwsze z tych mechanizmów obowiązują w określonych przypadkach operatorów krytycznej infrastruktury informatycznej (CIIO) oraz administratorów planujących transfer „ważnych danych" poza Chiny oraz przekraczających progi ilościowe transferowanych danych wskazane w przepisach CAC z 22.03.2024 r. Natomiast przepisy CAC z 22.03.2024 r., wprowadzając wyjątki od obligatoryjnego stosowania tych mechanizmów, pozostawiają w niektórych przypadkach opcję standardowej umowy, która jest mechanizmem łatwym w stosowaniu, i przez to mającym istotne znaczenie w praktyce gospodarczej.

Standardowa umowa z zagranicznym odbiorcą danych opublikowana przez CAC

Standardowa umowa transferu danych osobowych za granicę[15] jest załącznikiem 4 do Wytycznych dotyczących rejestrowania wzorcowych umów (standardowych klauzul

umownych) o transgraniczne przekazywanie danych osobowych (wydanie drugie) z 22.03.2024 r.[16] CAC opublikowała je wraz z przepisami dotyczącymi promowania i regulowania transgranicznego przepływu danych z 22.03.2024 r. Wytyczne określają procedurę zgłaszania do rejestracji w CAC zawartej z zagranicznym importerem danych standardowej umowy o transfer danych. Temu obowiązkowi podlega eksporter danych inny niż operator krytycznej infrastruktury informatycznej (CIIO) – tu kryterium ilościowe transferowanych danych nie ma znaczenia, a także administrator według kryteriów ilościowych: który od 1.01.2024 r. łącznie przekazał za granicę dane osobowe ponad 100 tys., ale mniej niż 1 mln osób (z wyłączeniem danych wrażliwych), lub w tym samym okresie dane wrażliwe łącznie mniej niż 10 tys. osób (bo jeżeli te progi są przekroczone lub transfer jest dokonywany przez CIIO, mechanizm standardowej umowy nie jest wystarczający).

Jednym z przejawów liberalizacji zasad transferów danych jest to, że roczne progi ilościowe mogą być pomniejszone przez administratora zgodnie z art. 3, 4, 5 i 6 Przepisów dotyczących promowania i regulowania transgranicznego przepływu danych z 22.03.2024 r., a więc administrator nie musi wliczać do nich np. dokonywanych przez siebie transferów danych osobowych pracowników poza Chiny, niezbędnych do zarządzania zasobami ludzkimi (art. 5 (2)).

Jak już wspomniano, CAC udostępniła w Internecie[17] i wskazała w Wytycznych system deklaracji eksportu danych, w którym administrator może zgłosić standardową umowę transferu danych osobowych poza Chiny w ciągu 10 dni roboczych od jej wejścia w życie (system ten służy także do występowania o dokonanie przez CAC oceny bezpieczeństwa).

Przedstawiony mechanizm transferów danych jest zbieżny z unijnymi standardowymi klauzulami umownymi z art. 46 ust. 2 lit. c RODO[18], które są mechanizmem transferu danych zapewniającym adekwatną ochronę danych osobowych po transferze do państwa trzeciego. Zarówno w PIPL, jak i w RODO standardowe klauzule umowne, mimo że istnieją mechanizmy alternatywne, są tymi szczególnie popularnymi[19].

Standardowe klauzule umowne z decyzji Komisji Europejskiej mają konstrukcję modułową, która obejmuje część ogólną, wspólną dla każdego przypadku, oraz moduły mające zastosowanie w zależności od tego, kim jest eksporter i importer danych (przekazywanie danych przez administratora do administratora, administratora do podmiotu przetwarzającego, podmiotu przetwarzającego do podmiotu przetwarzającego, podmiotu przetwarzającego do administratora). Natomiast chińska standardowa umowa obejmuje jeden model relacji eksportera i importera danych – między administratorami (Luo, 2023).

Istotną różnicą jest to, że chińska umowa standardowa musi zostać przedłożona CAC (na poziomie prowincji) przez administratora (wraz z oceną skutków transferu dla ochrony danych, przeprowadzoną zgodnie z art. 55 PIPL) i podlega weryfikacji i zatwierdzeniu przez ten organ nadzorczy (Wytyczne dotyczące rejestrowania wzorcowych umów z 22.03.2024 r.). Natomiast w art. 46 ust. 2 RODO przekazywanie danych osobowych na podstawie standardowych klauzul umownych nie wymaga odrębnego zezwolenia organu nadzorczego.

Jak sygnalizuje się w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2021/914 w motywie 3 i klauzuli 2, unijne standardowe klauzule określają odpowiednie zabezpieczenia, pod warunkiem że nie są modyfikowane, stanowią zamknięte wzorce, a wybór między nimi nie może polegać na ich zmianach, przenoszeniu treści między modułami, a jedynie na doborze modułu odpowiedniego do przypadku. Standardowe klauzule mogą zostać włączone do szerszej umowy, mogą również przewidywać dodatkowe zabezpieczenia. Uzupełnienia te nie mogą jednak być bezpośrednio sprzeczne z klauzulami standardowymi ani ich liberalizować czy naruszać podstawowych praw lub wolności osób, których dane dotyczą (motyw 109 RODO). Analogiczny zakaz modyfikacji umowy standardowej przy zachowaniu możliwości wprowadzania postanowień, o ile nie okażą się sprzeczne z umową standardową, dotyczy również klauzul chińskich (Chen & Roos, 2023).

Liberalizacja chińskich przepisów o transgranicznym przesyłaniu danych

Przepisy CAC z 22.03.2024 liberalizują chińskie zasady transgranicznego przesyłania danych. Ustanawiają wyjątki od obligatoryjnego stosowania mechanizmów przesyłania danych – poddania się ocenie bezpieczeństwa przeprowadzonej przez CAC, certyfikacji lub zawarcia z zagranicznym odbiorcą danych standardowej umowy opublikowanej przez CAC. Zliberalizowane zasady transferów danych poza Chiny stosuje się, jeżeli transfery spełniają kryteria określone w przepisach z 22.03.2024 r.

Po pierwsze, zwalniają one z obowiązku stosowania tych trzech mechanizmów transfery danych w ramach działalności, takiej jak międzynarodowy handel, produkcja, transport i marketing, współpraca akademicka, jeżeli nie obejmują danych osobowych ani ważnych danych[20] (art. 3). Administrator powinien ustalić, czy przetwarza ważne dane, a jeżeli je zidentyfikuje, notyfikować zgodnie z właściwymi przepisami, które mają zostać wydane przez sektorowe lub lokalne organy nadzorcze. Brzmienie art. 2 wydaje się sugerować, że jeżeli ten charakter danych nie zostanie ogłoszony publicznie lub administrator nie zostanie indywidualnie zawiadomiony przez organ nadzorczy, że przetwarza ważne dane, nie jest obowiązany poddawać się ocenie bezpieczeństwa przeprowadzanej przez CAC, ale taka bierność byłaby naruszeniem. Wymagana jest aktywna identyfikacja ważnych danych przez administratorów (Livingston & Nunlist, 2024). Ta interpretacja może ulec zmianie na podstawie rozporządzenia w sprawie zarządzania bezpieczeństwem danych sieciowych z dnia 30.09.2024 r., które weszło w życie 1.01.2025 r.[21]. Pierwsze komentarze sugerują, że rozporządzenie pozwoli administratorom czekać na opublikowanie kategorii ważnych danych przez władze regionalne lub resortowe albo na zawiadomienie administratora, że takie dane przetwarza (Grose & Li, 2025).

Przepisy CAC z 22.03.2024 r. wprowadzają także wyłączenia odnoszące się wprost do osobowego charakteru danych podlegających transferowi poza Chiny (te z art. 2 i 3 tych przepisów koncentrują się transferach, które nie obejmowały danych osobowych i transferach ważnych danych, a ważne dane to również te nieosobowe[22]).

Nowe przepisy CAC liberalizujące zasady transferów danych poza Chiny przewidują w art. 5 wyłączenie od obowiązku poddania się ocenie bezpieczeństwa CAC, certyfikacji lub zawarcia standardowej umowy opublikowanej przez CAC, jeżeli przekazanie danych spełnia jeden z poniższych warunków. Są one podobne do niektórych wyjątków w szczególnych sytuacjach z art. 49 ust. 1 RODO.

Pierwszym warunkiem zwolnienia z obowiązku zastosowania jednego z tych trzech mechanizmów do transferu danych osobowych poza Chiny jest jego niezbędność do zawarcia lub wykonania umowy, której stroną jest podmiot danych, w szczególności w ramach transgranicznego handlu elektronicznego, dostawy transgranicznej, płatności transgranicznej, otwarcia konta za granicą, rezerwacji biletu lotniczego lub hotelu, procedury wizowej (art. 5 (1)). Jest to więc podstawa analogiczna do wyjątku z art. 49 ust. 1 lit. b RODO. Nie ma jeszcze decyzji ani orzeczeń chińskich organów nadzorczych ani sądów interpretujących kryterium „niezbędności" w tym przepisie (występuje też w kolejnych – art. 5 (2) i (3)). Jednak nie sądzę, aby konieczne było założenie, że na podstawie art. 5 (1) i (2) przepisów z 22.03.2024 r. przekazywanie ma być „sporadyczne" (jak w motywie 111 preambuły RODO), co wyklucza regularność[23]. Po pierwsze, ze względu na charakter otwartej listy czynności, w których transfery są dokonywane. Trudno założyć, że w przypadku np. płatności transgranicznej transfer danych może nie zostać uznany za niezbędny. Po drugie, ze względu na *ratio legis* przyjęcia tych przepisów, którym jest liberalizacja zasad transferów danych poza Chiny.

Rozporządzenia w sprawie zarządzania bezpieczeństwem danych sieciowych, które weszło w życie 1.1.2025 r.[24], uzupełnia powyższy katalog o niezbędność transferu danych do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, ale za wcześnie jeszcze na pewność co do interpretacji, czy podstawą tych obowiązków prawnych mogą być tylko przepisy chińskie. Drugim określonym w art. 5 przepisów CAC z 22.03.2024 r. warunkiem zwolnienia z obowiązku zastosowania jednego z trzech mechanizmów do transferu danych osobowych poza Chiny jest niezbędność transferu danych osobowych (pracowników) za granicę do transgranicznego zarządzania zasobami ludzkimi zgodnie z regulaminem pracy lub układem zbiorowym pracy (art. 5 (2)). W praktyce typowe sytuacje, w których firmy przekazują dane osobowe pracowników poza Chiny, to np. zarządzanie międzynarodowym zespołem w ramach grupy korporacyjnej, a więc zespołem, którego pracownicy są zatrudnieni przez różne spółki, a transfer ich danych z Chin jest konieczny m.in. dlatego, że podlegają oni ocenie menedżera poza Chinami. Skoro warunkiem dopuszczalności transferu jest zgodność z regulaminem pracy lub układem zbiorowym pracy, chiński eksporter danych – pracodawca – powinien dokonać przeglądu lub wprowadzić te dokumenty i zapewnić, żeby przewidywały transfery danych w określonych celach i żeby były zgodne z PIPL, przepisami CAC i lokalnym prawem pracy.

Trzecim z warunków zwolnienia z obowiązku zastosowania jednego z trzech mechanizmów transferu danych osobowych poza Chiny jest to, że przekazanie danych za granicę jest niezbędne w sytuacjach nadzwyczajnych wymagających ochrony życia, zdrowia lub mienia osób fizycznych (art. 5 (3)). To wyłączenie jest zbieżne z przesłanką ochrony żywotnych interesów z art. 49 ust. 1 lit. f RODO, choć przepis CAC nie wspomina o warunku towarzyszącym, który występuje w RODO, że podmiot danych jest fizycznie lub prawnie niezdolny do wyrażenia zgody (ani nie jest możliwe oparcie przetwarzania na innej podstawie prawnej – motyw 46 preambuły RODO), a przekazanie danych jest niezbędne dla ratowania życia lub zdrowia, np. gdy pacjent lekarza w UE przebywający poza UE jest nieprzytomny (np. pilne przekazanie danych medycznych bez oczekiwania na ewentualną zgodę, która zapewne zostałaby udzielona przez racjonalnego pacjenta)[25].

Przepisy CAC dotyczące promowania i regulowania transgranicznego przepływu danych z 22.03.2024 r. wprowadzają też zmiany w progach ilościowych, od których zależy obowiązek poddania się ocenie bezpieczeństwa CAC (w art. 7 i 8)[26]. Obowiązek ten nadal obejmuje operatorów krytycznej infrastruktury informatycznej (CIIO) oraz administratorów planujących transfer poza Chiny ważnych danych, niezależnie od ich ilości. Natomiast w przypadku administratorów danych innych niż CIIO jeden z progów ilościowych (dane ponad 1 mln osób) nie dotyczy teraz danych zarówno przetwarzanych, jak i przekazywanych poza Chiny, lecz tylko przekazywanych poza Chiny, a więc tak jak pozostałe progi (a więc próg ponad 100 tys. osób lub próg danych wrażliwych ponad 10 tys. osób). Czyli obecnie wszystkie progi ilościowe dotyczą danych osobowych przekazywanych za granicę, a nie przetwarzanych w Chinach, oraz w okresie od 1 stycznia danego roku, a nie poprzedniego roku kalendarzowego.

Administratorzy inni niż CIIO, którzy przekazują poza Chiny dane osobowe przekraczające wskazane tu progi ilościowe, od 1.01.2024 r. zawierają z zagranicznym importerem danych standardową umowę według wzoru opublikowanego przez CAC[27], ewentualnie poddają się mechanizmowi alternatywnemu, którym jest certyfikacja ochrony danych osobowych na podstawie przepisów CAC.

Zwolnienie ze wszystkich trzech alternatywnych mechanizmów transferów zagranicznych (oceny bezpieczeństwa CAC, certyfikacji na podstawie przepisów CAC, zawarcia z zagranicznym odbiorcą danych standardowej umowy opublikowanej przez CAC) przysługuje ponadto administratorom innym niż CIIO, którzy od 1.01.2024 r. przekazują poza Chiny dane osobowe mniej niż 100 tys. osób, o ile nie są to dane wrażliwe, których dotyczy wskazany wyżej próg (art. 5 (4)).

Kryteria i progi z art. 7 i 8 mogą być pomniejszane przez eksportera przez wyłączenia z art. 3, art. 4, art. 5 lub art. 6, a więc administrator nie musi wliczać do rocznego progu

ilościowego np. dokonywanych przez siebie transferów danych osobowych pracowników poza Chiny niezbędnych do zarządzania zasobami ludzkimi (art. 5 (2)).

Konkluzje

Chińska ustawa o ochronie danych osobowych należy do rygorystycznych i ta ocena dotyczy również przepisów o przekazywaniu danych osobowych za granicę. Mimo widocznych inspiracji i podobieństw do europejskiego RODO, zawiera w zakresie transgranicznych transferów danych rozwiązania, które są mu nieznane i znacznie bardziej wymagające. W przepisach chińskiej PIPL o transferach danych można dostrzec analogie do RODO, choć kilka podobieństw nie zmienia faktu, że istnieje wiele zasadniczych różnic.

Jednak najnowsze przepisy CAC dotyczące promowania i regulowania transgranicznego przepływu danych, które zostały ogłoszone i weszły w życie 22.03.2024 r., wprowadzają wyjątki od mechanizmów transgranicznego przesyłania danych, liberalizując zasady transferów danych poza Chiny. Niektóre z nich są podobne do wyjątków w szczególnych sytuacjach wynikających z art. 49 ust. 1 RODO. Uważam, że można mieć nadzieję na pewną elastyczność w wykładni tych przepisów przez organy nadzorcze. Złagodzono również wymogi odnośnie do wolumenów danych osobowych, których przekroczenie powoduje obowiązek stosowania pewnych mechanizmów transferów.

Nowelizacja upraszcza zasady przesyłania danych poza Chiny przez firmy zagraniczne prowadzące działalność również w Chinach oraz przez eksporterów chińskich. Jej celem jest m.in. ułatwienie transgranicznego handlu elektronicznego, płatności transgranicznych czy przesyłanie danych osobowych pracowników za granicę w ramach grup korporacyjnych.

Przypisy/Notes

[1] Treść artykułu odzwierciedla wyłącznie poglądy autora.

[2] Dz. Urz. UE L nr 119, s. 1.

[3] Dz. Urz. UE L nr 281, s. 31.

[4] Wymieniam tu Kalifornię, a nie Stany Zjednoczone, ponieważ w Stanach Zjednoczonych nie obowiązuje ustawa o ochronie danych na szczeblu federalnym, natomiast ustawa kalifornijska CCPA jest najważniejszą ustawą stanową, a Kalifornia, gdy traktować ją odrębnie od Stanów Zjednoczonych, które są największą światową gospodarką, znajduje się na piątym miejscu światowego rankingu (https://www.gov.ca.gov/2024/04/16/california-remains-the-worlds-5th-largest-economy/). Na marginesie warto zaznaczyć, że ustawa kalifornijska – CCPA nie zawiera przepisów o przekazywaniu danych osobowych do państw trzecich.

[5] 中华人民共和国个人信息保护法, http://en.npc.gov.cn.cdurl.cn/2021-12/29/c_694559.htm, http://www.npc.gov.cn/npc/c2/c30834/202108/t20210820_313088.html

[6] 中华人民共和国国家互联网信息办公室.

[7] (促进和规范数据跨境流动规定》已经2023年11月28日国家互联网信息办公室2023年第26次室务会议审 议通过，现予公布，目公布之日起施行2024年3月22日) (Regulation on Promoting and Regulating Cross-border Data Flows), https://www.cac.gov.cn/2024-03/22/c_1712776611775634.htm (dostęp: 4.04.2024).

[8] EROD, Wytyczne 2/2018 w sprawie wyjątków określonych w art. 49 rozporządzenia 2016/679, 25.05.2018 r., https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_pl.pdf, s. 4

[9] Wyrok TSUE (Wielka Izba) z 16.07.2020 r., C-311/18, Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited i Maximillian Schrems, ECLI:EU:C:2020:559.

[10] The Guidelines for Application for Security Assessment of Cross-border Data Transfer (2. Edition), 数据出境安全评估申报指南（第二版, https://www.cac.gov.cn/2024-03/22/c_1712783131692707.htm (dostęp: 9.04.2024).

[11] Pod adresem: https://sjcj.cac.gov.cn

[12] The National Information Security Standardisation Technical Committee of China (TC260), http://www.tc260.org.cn/

[13] 网络安全标准实践指南—个人信息跨境处理活动安全认证规范V2.0, https://www.tc260.org.cn/upload/2022-12-16/1671179931039025340.pdf; https://www.tc260.org.cn/front/postDetail.html?id=20221216161852 (dostęp: 27.03.2024).

[14] Draft Measures for Certification of Personal Information Protection for Cross-Border Transfer of Personal Information, 国家互联网信息办公室关于个人信息出境个人信息保护认证办法（征求意见稿）》公开征 求意见的通知_中央网络安全和信息化委员会办公室; Lu i in., 2025.

[15] 个人信息出境标准合同.

[16] The Guidelines for Filing of Standard Contract for Cross-border Transfer of Personal Information (2. Edition), 个人信息出境标准合同备案指南（第二版, https://www.cac.gov.cn/2024-03/22/c_1712783131692707.htm (dostęp: 9.04.2024). CAC opublikowała ponadto interpretację dotyczącą standardowych środków umownych (the CAC interpretation of the Standard Contract Measures, 专家解读, 个人信息出境标准合同办法》出台 贡献数), http://www.cac.gov.cn/2023-02/24/c_1678882701238102.htm

[17] Pod adresem: https://sjcj.cac.gov.cn

[18] Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/914 z dnia 4.06.2021 r. w sprawie standardowych klauzul umownych dotyczących przekazywania danych osobowych do państw trzecich na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679, C/2021/3972, OJ L 199, 7.06.2021, s. 31–61.

[19] Na pewno można stwierdzić, że stały się nimi w UE i obserwować wzrost ich popularności w Chinach, bo sprzyjają temu zliberalizowane przepisy CAC z 22.03.2024 r.

[20] Wydane przez CAC Measures for the Security Assessment of Transfers of Data Abroad z 7.07.2022 definiują „ważne dane" jako wszelkie dane, które po zmianie bez autoryzacji, zniszczeniu, wycieku, nielegalnym pozyskaniu nielegalnie lub wykorzystaniu mogłyby zagrozić bezpieczeństwu narodowemu, funkcjonowaniu gospodarki, zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu itp. Nową definicję ważnych danych wprowadziło rozporządzenie w sprawie zarządzania bezpieczeństwem danych sieciowych z dnia 30.09.2024 (the Network Data Security Management Regulations, które weszło w życie 1.01.2025, https://english.www.gov.cn/policies/latestreleases/202409/30/content_WS66fab6c8c6d0868f4e8eb720.htm). Zgodnie z nią są to dane dotyczące określonych dziedzin, grup lub regionów, które w razie modyfikacji, zniszczenia, wycieku, nielegalnego dostępu lub wykorzystania mogą bezpośrednio zagrozić bezpieczeństwu narodowemu, operacjom gospodarczym, stabilności społecznej lub zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu. Władze regionalne i resortowe zostały zobowiązane do opracowania katalogów ważnych informacji w ich jurysdykcjach.

[21] The Network Data Security Management Regulations, https://english.www.gov.cn/policies/latestreleases/202409/30/content_WS66fab6c8c6d0868f4e8eb720.htm

[22] Ważnych danych – mechanizmu transgranicznego przepływu danych nieosobowych – dotyczą też rozmowy bilateralne między UE (Komisją Europejską) i Chinami (CAC) zainicjowane 27.08.2024 r.; https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-china-launch-cross-border-data-flow-communication-mechanism-2024-08-28_en\\

[23] EROD, Wytyczne 2/2018 w sprawie wyjątków określonych w art. 49 rozporządzenia 2016/679, 25.05.2018 r., https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_pl.pdf, s. 4–5

[24] The Network Data Security Management Regulations, https://english.www.gov.cn/policies/latestreleases/202409/30/content_WS66fab6c8c6d0868f4e8eb720.htm

[25] EROD, Wytyczne 2/2018 w sprawie wyjątków określonych w art. 49 rozporządzenia 2016/679, 25.05.2018 r., https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_pl.pdf, s. 13.

[26] RODO nie formułuje ani obowiązku tej oceny, ani kryteriów ilościowych.

[27] Która jest załącznikiem 4 do Wytycznych. dotyczących rejestrowania wzorcowych umów (standardowych klauzul umownych) o transgraniczne przekazywanie danych osobowych (wydanie drugie) z 22.03.2024 r.

Bibliografia/References

Aw, Ch. i in. (2023, czerwiec). *A practical comparison of the EU, China and ASEAN standard contractual clauses. IAPP*. https://iapp.org/resources/article/a-practical-comparison-of-the-eu-china-and-asean-standard-contractual-clauses/

Cao, E., Wang, E., & Goh, B. (2024, March 22). *China relaxes security review rules for some data exports*. Reuters. ttps://www.reuters.com/technology/cybersecurity/chinas-cyberspace-regulator-issues-rules-facilitate-cross-border-data-flow-2024-0322/?mkt_tok=MTM4LUVaTS0wNDIAAAGSFdhBgPIqRfBJBA5qHYbdEGl98TA9BxOhALZPiYlpZaQ5skX8pTYvzFUn7b0fhEWpRb4Gofgm553lmNscic3-Pzd0Tn8pLhRaMTXQpglEqx7-

Chen, C., & Roos, M. (2023, *August 15). Adequacy: Chinese Law firm Issues FAQ on Standard Contracts for Data Transfers. China Lawyer*. https://www.rplawyers.com/qa-on-export-of-personal-information-under-the-standard-contract/

Creemers, R., Triolo, P., Sachs, S., Lu, X., & Webster, G. (2018, March 26). *China's cyberspace authorities set to gain clout in reorganization*. New America. https://www.newamerica.org/cybersecurity-initiative/digichina/blog/chinas-cyberspace-authorities-set-gain-clout-reorganization/

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/914 z dnia 4.06.2021 r. w sprawie standardowych klauzul umownych dotyczących przekazywania danych osobowych do państw trzecich na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679, C/2021/3972, Dz. Urz. L 199, 7.06.2021.

Draft Measures for Certification of Personal Information Protection for Cross-Border Transfer of Personal Information, 国家互联网信息办公室关于《个人信息出境个人信息保护认 公开征求意见的通知_中央网络安全和信息化委员会办公室.

EDPB. (2018, 25 maja). Wytyczne 2/2018 w sprawie wyjątków określonych w art. 49 rozporządzenia 2016/679. https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_pl.pdf

European Commission. (1997, June 26). Data Protection Working Party. First orientations on Transfers of Personal Data to Third Countries – Possible Ways Forward in Assessing Adequacy. WP 4, XV D/5020/97-EN. https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/1997/wp4_en.pdf

Gamvros, A., & Kwok, R. (2023, October 20). *China proposes to ease cross border data transfer restrictions*. Data Protection Report. https://www.dataprotectionreport.com/2023/10/china-proposes-to-ease-cross-border-data-transfer-restrictions/

Grose, A., & Li, R. (2025, January 24). *China releases final regulation on network data security management*. XL Insights+. https://www.xllawconsulting.com/post/china-releases-final-regulation-on-network-data-security-management?form=MG0AV3&form=MG0AV3

Guidance on Network Security Standardised Practice – Technical Specification for Certification of Personal Information Cross-Border Processing Activities V2.0 (TC260-PG-20222A) (PI Certification Specification V2.0), 网络安全标准实践指南—个人信息 V2.0. https://www.tc260.org.cn/upload/2022-12-16/1671179931039025340.pdf; https://www.tc260.org.cn/front/postDetail.html?id=20221216161852

https://www.redipd.org/sites/default/files/2023-02/anexo-modelos-clausulas-contractuales-en.pdf

Krzysztofek, M. (2024, kwiecień–czerwiec). *Transfer danych osobowych z Turcji*. ABI Expert.

Livingston, S., & Nunlist, T. (2024, July 11). *Navigating China's new guidelines for exporting 'important data'*. IAPP, https://iapp.org/news/a/navigating-china-s-new-guidelines-for-exporting-important-data-

Lu, Y., Wang, Z., & Zhang, M. X. Y. (2025). Draft Measures for Personal Information Protection Certification for Cross-Border Data Transfers Released for Public Comment. *National Law Review, XV*(59). https://natlawreview.com/article/draft-measures-personal-information-protection-certification-cross-border-data

Luo (Duoqun), D. (2023, January). *International: Comparing China's Standard Contract to the EU's SCCs*. DataGuidance. https://www.dataguidance.com/opinion/international-comparing-chinas-standard-contract-eus?mkt_tok=MTEzLVpZRC0zODkAAAGMfWajH0VECiF7VC01rXp9L3rojdm61g4QXXYSrw7KsSdvQpXZ9hh0zjuuOrnFkEHiVdc3uolhUy6g9X8BhIw4zW6Qil8e0Y_fV_TfCBzdrA

Oświadczenie prasowe CAC z 22.03.2024 r., 促进和规范数据跨境流动规定》答记者问. http://politics.people.com.cn/n1/2024/0322/c1001-40201502.html

Personal Information Protection Law (PIPL). 中华人民共和国个人信息保护法. https://www.gov.cn/xinwen/2021-08/20/content_5632486.htm

Przepisy dotyczące promowania i regulowania transgranicznego przepływu danych przyjęte przez CAC, 中华人民共和国国家互联网信息办公室) 28.11.2023 r., ogłoszone i weszły w życie 22.03.2024 r. (促进和规范数据跨境流动规定》已经2023年11月28日国家互联网信息办公室 .2023年第26次室务会议审议通过，现予公布，自公布之日起施行2024 年3月22日) (Regulation on Promoting and RegulatingCross-border Data Flows). https://www.cac.gov.cn/2024-03/22/c_1712776611775634.htm

Q&A Measures for the security assessment of transfers of data abroad. http://www.cac.gov.cn/2022-08/31/c_1663568169996202.htm

Smith, G. J. H. (2007). *Internet law and regulation*. Sweet & Maxwell.

The Guidelines for Application for Security Assessment of Cross-border Data Transfer (2. Edition), 数据出境安全评估申报指南（第二版. https://www.cac.gov.cn/2024-03/22/c_1712783131692707.htm, https://www.cac.gov.cn/cms/pub/interact/downloadfile.jsp?filepath=ekdHFflbXTKqZLE43DV~bbqEydxfUD7/3PLj0VDpAPf56IEYOPwPnP8nt7HBsXliNy0WFZDYOy78MIC8huRxBp3MoQYVYfXaOeBYjB154YQ=&fText=%E6%95%B0%E6%8D%AE%E5%87%BA%E5%A2%83%E5%AE%89%E5%85%A8%E8%AF%84%E4%BC%B0%E7%94%B3%E6%8A%A5%E6%8C%87%E5%8D%97%EF%BC%88%E7%AC%AC%E4%BA%8C%E7%89%88%EF%BC%89 (dostęp: 9.04.2024).

The Guidelines for Filing of Standard Contract for Cross-border Transfer of Personal Information (2. Edition), 个人信息出境标准合同备案指南（第二版. https://www.cac.gov.cn/2024-03/22/c_1712783131692707.htm, https://www.cac.gov.cn/cms/pub/interact/downloadfile.jsp?filepath=ekdHFflbXTKqZLE43DV~bbqEydxfUD7/3PLj0VDpAPf56IEYOPwPnP8nt7HBsXliZ7r2c5/C4/74B6uhMvfMRJ3MoQYVYfXaOeBYjB154YQ=&fText=%E4%B8%AA%E4%BA%BA%E4%BF%A1%E6%81%AF%E5%87%BA%E5%A2%83%E6%A0%87%E5%87%86%E5%90%88%E5%90%8C%E5%A4%87%E6%A1%88%E6%8C%87%E5%8D%97%EF%BC%88%E7%AC%AC%E4%BA%8C%E7%89%88%EF%BC%89

The Ibero-American Data Protection Network. https://www.redipd.org/sites/default/files/2023-02/anexo-modelos-clausulas-contractuales-en.pdf
The Network Data Security Management Regulations. https://english.www.gov.cn/policies/latestreleases/202409/30/content_WS66fab6c8c6d0868f4e8eb720.htm
Wyrok TSUE z 6.11.2003 r. w sprawie Bodil Lindqvist v. Aklagarkammaren i Jönköping (C-101/01), ECLI:EU:C:2003:596.
Wyrok TSUE z 12.01.2023 r. w sprawie C?154/21, RW przeciwko Österreichische Post AG, ECLI:EU:C:2023:3.
Xiao, E. (2021, August 20). China passes one of the world's strictest data-privacy laws. *The Wall Street Journal*. https://www.wsj.com/articles/china-passes-one-of-the-worlds-strictest-data-privacy-laws-11629429138?reflink=desktopwebshare_permalink
Yu, X., & Tham, E. (2024, February 7). Exclusive: Shanghai to allow faster data transfer from China for foreign firms-sources. Reuters. https://www.reuters.com/world/china/shanghai-allow-faster-data-transfer-china-foreign-firms-sources-2024-02-07/
数据出境安全评估办法, Measures for the Security Assessment of Transfers of Data Abroad, 7.07.2022. http://www.cac.gov.cn/2022-07/07/c_1658811536396503.htm

Dr hab. Mariusz Krzysztofek, prof. AKP

Profesor Akademii Kujawsko-Pomorskiej w Bydgoszczy. Privacy Director EMEA i Global DPO Herbalife. Wykładowca w dziedzinie ochrony danych osobowych i AI m.in. na Uniwersytecie Jagiellońskim, Tongji University Law School (Szanghaj), University of Southern California Law School (Los Angeles), Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Dr hab. Mariusz Krzysztofek, prof. AKP

Professor at the Kujawy and Pomorze University in Bydgoszcz. Privacy Director EMEA and Global DPO at Herbalife. Lecturer in the field of personal data protection and AI inter alia at Jagiellonian University, Tongji University Law School (Shanghai), University of Southern California Law School (Los Angeles), and the Warsaw School of Economics

ZAPOWIEDŹ

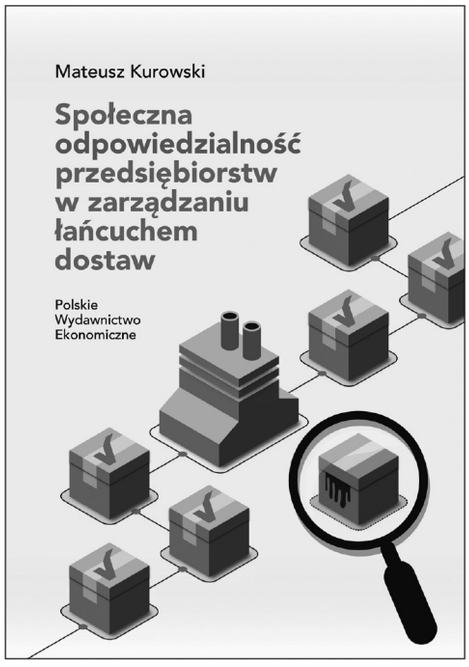

MATEUSZ KUROWSKI

SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW W ZARZĄDZANIU ŁAŃCUCHEM DOSTAW

U źródeł koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw leżą szlachetne pobudki. Jest to przekonanie, że misja podmiotów gospodarujących polega nie tylko na maksymalizacji zysku, ale również na uczestnictwie w rozwiązywaniu istotnych problemów społecznych i środowiskowych. Praktyka gospodarcza dostarcza coraz większej liczby przykładów pożytecznych i godnych pochwały odpowiedzialnych praktyk. Również w tej dziedzinie nie brak jednak oportunistów, którzy mimo składanych deklaracji nie biorą na siebie odpowiedzialności, tylko cedują ją na inne podmioty. Zjawisko to jest coraz powszechniejsze wraz z postępującą globalizacją i wydłużaniem łańcuchów dostaw. Autor zwraca w książce uwagę na konieczność zmiany perspektywy rozważania społecznej odpowiedzialności – z poziomu indywidualnego na wymiar łańcucha dostaw. Podejmuje także próbę kwantyfikacji zjawisk związanych ze społeczną odpowiedzialnością. Zaprezentowane wyniki wieloetapowych badań empirycznych umożliwiły konstrukcję teoretycznego modelu społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w zarządzaniu łańcuchem dostaw.

Autorzy

t. LXXVIII • nr 2/2025 (920) • DOI 10.33226/0137-5490.2025.2.4

Dr hab. Bartłomiej Gliniecki, prof. UG

Uniwersytet Gdański
ORCID: 0000-0003-0231-4903
e-mail: bartlomiej.gliniecki@prawo.ug.edu.pl

Wyrażenie przez walne zgromadzenie spółdzielni zgody na zawarcie umowy sprzedaży udziałów lub akcji spółki kapitałowej

Granting consent by general meeting of a cooperative to conclude sale agreement of company shares owned by a cooperative

Streszczenie

Do nielicznych czynności prawnych, na których dokonanie zarząd spółdzielni musi uzyskać zgodę innego organu spółdzielni – jej walnego zgromadzenia – należy podejmowanie uchwał w sprawie przystępowania do innych organizacji gospodarczych oraz występowania z nich. Nie jest jasne, czy do tej kategorii czynności należy także zawieranie umów dotyczących nabycia lub zbycia udziałów (akcji) w spółkach kapitałowych z uwagi na zawarte w treści przepisu art. 38 § 1 pkt 6 ustawy Prawo spółdzielcze niejednoznaczne pojęcie „organizacji gospodarczej". W artykule podjęto próbę zakreślenia ram tego pojęcia z wykorzystaniem metod wykładni językowej oraz systemowej, a także jego odniesienia do spółek kapitałowych.

Słowa kluczowe: spółdzielnia, udziały, akcje, umowa sprzedaży, walne zgromadzenie

JEL: K15, K20

Abstract

The few legal actions for which the cooperative's management board must obtain the approval of another body of the cooperative – its general meeting – include adopting resolutions on joining and leaving other economic organizations. It is not clear whether this category of activities also includes concluding agreements regarding the purchase or sale of shares in capital companies due to the provisions of Art. 38 § 1 point 6 of the Cooperative Law Act, an ambiguous concept of "economic organization". The article attempts to outline the framework of this concept using linguistic and systemic interpretation methods, as well as its reference to capital companies.

Keywords: cooperative, shares, sale agreement, general meeting

Wstęp

Niniejsze opracowanie poświęcone jest wykładni treści przepisów ustawy Prawo spółdzielcze[1] w kontekście dokonywania przez spółdzielnię czynności prawnej polegającej na zawarciu umowy sprzedaży udziałów (akcji) w spółce kapitałowej, której spółdzielnia jest wspólnikiem (akcjonariuszem) – względnie na dokonanie podobnej czynności prawnej, której skutkiem będzie nabycie przez spółdzielnię lub zbycie przez nią praw udziałowych w spółce kapitałowej[2]. Przedmiotem przeprowadzonego badania jest w szczególności ustalenie, czy dokonanie takiej czynności wymaga uprzedniego wyrażenia zgody na jej dokonanie przez walne zgromadzenie spółdzielni jako czynności „wystąpienia z innej organizacji gospodarczej" na podstawie przepisu art. 38 § 1 pkt 6 ustawy Prawo spółdzielcze. Ta kwestia nie stanowiła dotychczas w doktrynie ani w orzecznictwie przedmiotu głębszej analizy, choć budzi wyraźne wątpliwości, albowiem nie jest jasne, jaki zakres podmiotowy obejmuje pojęcie „innej organizacji gospodarczej" użyte w treści wyżej przywołanego przepisu.

Ogólne zasady prowadzenia spraw spółdzielni oraz dokonywania w jej imieniu czynności prawnych

Spółdzielnia, będąc osobą prawną, działa poprzez swoje organy w sposób przewidziany w przepisach ustawy Prawo spółdzielcze oraz w statucie spółdzielni (art. 38 Kodeksu cywilne-

go[3]). Zasadniczą kompetencję w kierowaniu jej działalnością i prowadzeniu jej spraw posiada zarząd spółdzielni, przy czym – co istotne – przepis art. 48 § 2 pr. spółdz. przewiduje domniemanie kompetencji zarządu w zakresie „podejmowania decyzji" dotyczących spółdzielni, o ile przepis ustawy lub postanowienie statutu spółdzielni nie przewidują dla określonych spraw wyłącznej lub współdzielonej kompetencji innego organu spółdzielni. Zasadniczo zatem zarząd spółdzielni może samodzielnie dokonywać wszelkich czynności zarządczych dotyczących majątku i innych zasobów spółdzielni oraz prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, w szczególności bez informowania o zamiarze ich dokonania, a także bez konieczności konsultowania ich podjęcia czy – tym bardziej – bez wymogu uzyskania zgody na dokonanie czynności wyrażonej przez jakikolwiek inny organ spółdzielni. A. Zbiegień-Turzańska wyjaśnia, iż: „Kierowanie działalnością spółdzielni obejmuje realizację stosunków wewnętrznych. Obszar ten ogranicza się, co do zasady, do czynności faktycznych i organizacyjnych. Jest to proces polegający na podejmowaniu uchwał, wydawaniu decyzji i opinii, organizowaniu działalności spółdzielni w ten sposób, aby było to zgodne z przedmiotem działalności spółdzielni i zmierzało do realizacji jej zadań" (Zbiegień-Turzańska, 2024, komentarz do art. 48, nb. 3).

Wobec tego występujące w treści art. 48 pr. spółdz. pojęcia „kierowania działalnością spółdzielni" oraz „podejmowania decyzji" należy utożsamiać z charakterystycznym dla prawa cywilnego i wykorzystywanym m.in. w przepisach Kodeksu spółek handlowych[4] pojęciem „prowadzenia spraw" spółdzielni. Dokonanie tej czynności poprzedza złożenie oświadczenia woli w imieniu spółdzielni przez członka lub członków jej organu w ramach przysługującego mu (im) prawa reprezentowania spółdzielni, które stanowi istotę czynności prawnej dokonywanej przez tę osobę prawną.

Źródłem ustawowego ograniczenia kompetencji decyzyjnych zarządu spółdzielni bądź jej likwidatora jest przepis art. 38 § 1 pr. spółdz., mający zastosowanie w związku z treścią art. 48 § 2 lub art. 119 § 1 pr. spółdz. Stanowi on m.in., iż do wyłącznej właściwości walnego zgromadzenia spółdzielni należy podejmowanie uchwał w sprawie „przystępowania do innych organizacji gospodarczych oraz występowania z nich" (art. 38 § 1 pkt 6 pr. spółdz.).

Fundamentalnym zagadnieniem dla określenia zakresu powyższego ograniczenia jest ustalenie jego zakresu podmiotowego, który definiowany jest przez niejednoznaczne pojęcie innej organizacji gospodarczej, a także wyznaczenie zakresu przedmiotowego ograniczenia, który wynika z czynności przystępowania spółdzielni do tych organizacji i występowania z nich.

Znaczenie pojęcia innej organizacji gospodarczej wynikające ze źródeł prawa powszechnie obowiązującego

Ustawa Prawo spółdzielcze

Pojęcie organizacji gospodarczej nie zostało zdefiniowane w przepisach ustawy Prawo spółdzielcze ani w żadnym innym akcie normatywnym stanowiącym źródło powszechnie obowiązującego prawa polskiego. W tym stanie rzeczy nadanie mu właściwej treści wymaga przeprowadzenia procesu wykładni, który w pierwszej kolejności będzie się koncentrował na poszukiwaniu wyraźnych cech definiujących pojęcie organizacji gospodarczej albo chociaż wskazówek co do zakresu znaczeniowego tego pojęcia, których źródłem będzie kontekst użycia tego wyrażenia w innych przepisach prawa (Zieliński, 2012, s. 335).

Nie powinno ulegać wątpliwości, że pojęcie organizacji gospodarczej odnosi się do podmiotu prawa. W przepisach ustawy Prawo spółdzielcze zostało ono przeciwstawione – również niezdefiniowanym – pojęciom „organizacji społecznej" (art. 46 § 1 pkt 4 pr. spółdz.) oraz „organizacji spółdzielczej" (art. 129, art. 258a, art. 259 § 2 pkt 7, art. 266 pr. spółdz.). Świadome i racjonalne[5] użycie przez ustawodawcę tych różnych, aczkolwiek posiadających wspólną charakterystykę, zwrotów ustawowych prowadzi do dwóch pierwszych wniosków dotyczących znaczenia pojęcia organizacji gospodarczej. Po pierwsze, działalność takiego podmiotu koncentruje się na sprawach gospodarczych, nie zaś na społecznych bądź dotyczących spółdzielczości. Po drugie, zarówno organizacja gospodarcza, organizacja społeczna, jak i organizacja spółdzielcza to podmioty, które prowadzą działalność w podobny sposób, aczkolwiek na innych płaszczyznach.

Jakkolwiek przyjęte w języku polskim znaczenie słowa „organizacja" jest bardzo ogólne i w gruncie rzeczy niewiele tłumaczy w odniesieniu do zadań przez nią realizowanych[6], to dookreślenia, które wskazują na cel ich działania, a zarazem tworzą odpowiednie pojęcia normatywne, definiują istotę działalności tych podmiotów. Jednolitą cechą organizacji społecznej, organizacji spółdzielczej, organizacji zawodowej, a także organizacji gospodarczej jest ochrona interesów zarówno członków organizacji, jak i innych osób znajdujących się w takiej samej lub podobnej do nich sytuacji, a także przysporzenie im korzyści dzięki działalności prowadzonej przez tę organizację – nie zaś osiągnięcie korzyści dla samej organizacji. Konkluzja ta zostanie dalej poparta szczegółowymi wnioskami płynącymi z przykładów zastosowania pojęcia „organizacja gospodarcza" w treści przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

Ustawa o izbach gospodarczych

Aktualnie w źródłach normatywnych współtworzących polski system prawa powszechnie obowiązującego wyrażenie „organizacja gospodarcza" pojawia się w około 30 obowiązujących ustawach i rozporządzeniach, które zostały uchwalone lub wydane po 1989 r. We wszystkich tych przypadkach prawne znaczenie pojęcia organizacji gospodarczej nie pozwala na objęcie nim spółki handlowej, w szczególności poprzez uznanie, iż w jego treści zawiera się prowadzenie przez określony podmiot we własnym imieniu działalności gospodarczej.

Pierwszorzędne znaczenie dla ustalenia zakresu pojęcia „organizacja gospodarcza" zdają się mieć przepisy ustawy o izbach gospodarczych[7] z uwagi na ich najsilniejszy związek